

Resumé af

Rapport, Trivselsudfordringer ved skolestart, Et langtidsperspektiv

13. august 2019

Hvis børn allerede ved skolestart oplever trivselsudfordringer på flere områder, kan det betyde, at de som unge voksne klarer sig dårligere i forhold til uddannelse og beskæftigelse end andre. Børn med socio-emotionelle vanskeligheder, der samtidig oplever trivselsudfordringer ved skolestart, er særligt udsatte på den lange bane.

Overgangen fra dagtilbud til skole er en stor omvæltning for alle børn og indebærer et møde med nye rammer, mennesker, krav og forventninger. Selvom de fleste børn har en mere eller mindre uproblematisk start på skolelivet, er der en mindre gruppe af børn, der oplever sociale og personlige vanskeligheder i forbindelse med skolestarten. Udfordringerne kan både være psykiske, koncentrationsmæssige, tale- og sprogproblemer, konflikter med læreren eller kammerater eller en kombination af udfordringer

Resultaterne fra rapporten viser først og fremmest, at børn med sammensatte trivselsudfordringer ved skolestart klarer sig dårligere senere i uddannelses- og beskæftigelsessystemet set i forhold til børn, der ikke oplever udfordringer. Det gælder, selv når der tages højde for forskelle hos deres forældre i uddannelse, beskæftigelse, familieforhold og psykiatrisk diagnose og for handicap og tidlige trivselsudfordringer hos barnet. Undersøgelsen viser konkret, at:

- En gennemsnitlig 7-årig uden skolestartsudfordringer (0-1 udfordring) har 82 pct. sandsynlighed for at gennemføre en ungdomsuddannelse som 22-årig.
- For børn, der har 2 udfordringer ved skolestart, er sandsynligheden for gennemførelse 74 pct.
- For børn, der oplever 3 eller flere udfordringer, er sandsynligheden for gennemførelse 62 pct.

Forskning viser også, at der findes en gruppe af elever, der har større generelle socio-emotionelle vanskeligheder end deres jævnaldrende, og at disse har en højere sandsynlighed for også at møde udfordringer i deres skoleforløb. Et barn defineres i denne analyse som socio-emotionelt sårbart, hvis det har særlige følelsesmæssige problemer, adfærdsproblemer, kammeratskabsproblemer eller udviser hyperaktivitet. Resultaterne viser, at sårbare børn klarer sig dårligere i forhold til uddannelse og beskæftigelse på den lange bane end ikke-sårbare uanset udfordringer ved skolestart eller ej. Sårbare børn med sammensatte udfordringer ved skolestart er imidlertid en særligt udsat gruppe, som udgør 7 pct. af alle børn i analysen. Når det fx gælder sandsynligheden for at gennemføre en ungdomsuddannelse ligger de sårbare børn med sammensatte udfordringer 25 procentpoint under de ikke-sårbare børn, som har ingen eller kun 1 udfordring.

Anbefalinger

Når trivselsudfordringer allerede ved skolestart har en afgørende betydning for børnenes uddannelse og beskæftigelse på den lange bane, er det vigtigt at have fokus på at sikre en god og tryk skolestart for alle børn. For socio-emotionelt sårbare elever bør det være et særligt fokusområde og især for de elever, der samtidig har sammensatte udfordringer ved skolestart. Da sammensatte udfordringer ved skolestart er en risikofaktor, bør man desuden fokusere på børn med kombinationer af koncentrationsproblemer, psykiske udfordringer og konflikter med kammerater, da det er de tre hyppigste udfordringstyper ved skolestart.

Metode

Rapporten anvender data fra Børneforløbsundersøgelsen – Årgang 95 – som er en forløbsundersøgelse, der følger en stikprøve af børn født i 1995 fra fødsel og frem til ungdoms- og voksenlivet. Rapporten undersøger oplevelsen af skolestartsudfordringer ved 7-årsalderen (i 2003) gennem mødrenes svar på, om det 7-årige barn har mødt forskellige typer af udfordringer ved skolestarten. Analysen tager ved hjælp af regressionsanalyse højde for karakteristika ved barnet og barnets familie både før og ved skolestartsalderen. Dermed kan analysen sige mere om, hvad udfordringer ved skolestart i sig selv betyder for børnenes fremtidige tilknytning til arbejde og uddannelse. Der kan dog være faktorer tidligt i barnets liv, der har betydning for udfordringer ved skolestart, som analysen ikke er i stand til at tage højde for. Derfor kan resultaterne fra rapporten ikke fortolkes som årsagssammenhænge.

Link til rapporten: <https://www.vive.dk/media/pure/14023/3216878>